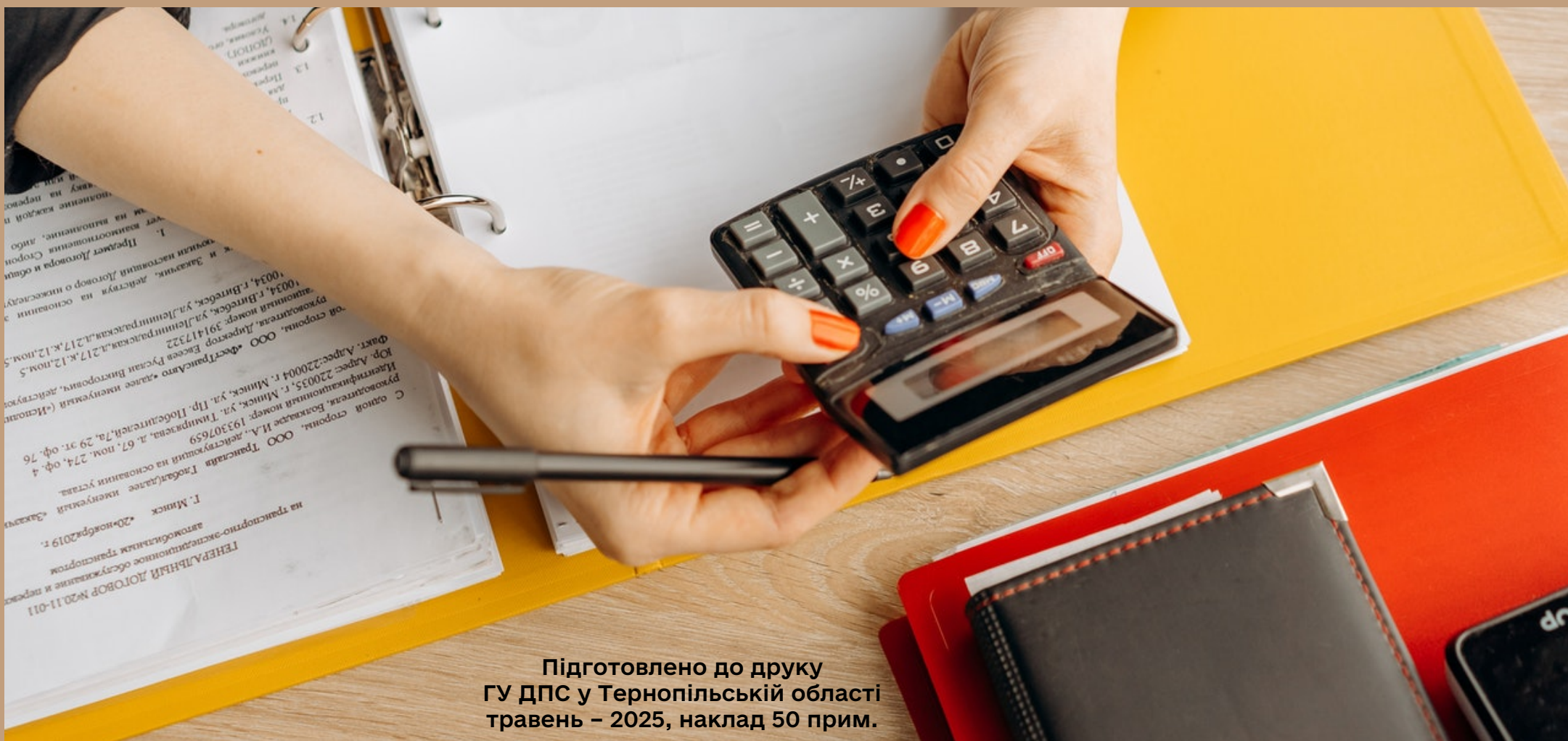

Державна податкова служба України
Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Обов'язки податкового агента: штрафи, пеня та як їх уникнути

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
травень – 2025, наклад 50 прим.

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Податковий кодекс України (ПКУ) встановлює, що коли податковий агент, наприклад, роботодавець виплачує дохід фізичній особі, він зобов'язаний утримати з цієї суми податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) і перерахувати його до бюджету. Це передбачено пунктом 168.1.1 статті 168 ПКУ. Ставка податку визначається статтею 167 ПКУ.

Також податкові агенти зобов'язані вчасно нараховувати, утримувати та перераховувати ПДФО, а ще – подавати звіти про це до податкового органу (пункт 176.2 статті 176 ПКУ).

Якщо податковий агент не виконує ці вимоги – наприклад, не утримав або не перерахував ПДФО, або зробив це не в повному обсязі, – він несе фінансову відповідальність згідно зі статтею 110 ПКУ. Залежно від ситуації, застосовуються такі штрафи (стаття 125¹ ПКУ):

- 10% від несплаченого податку – за звичайне порушення;
- 25% – якщо це зроблено навмисно;
- 50% – якщо навмисне порушення повторюється протягом 3 років (1095 днів);
- 75% – якщо такі дії вчиняються втретє і більше протягом 3 років.

Важливо, що у разі таких порушень відповідальність несе саме податковий агент, а не фізична особа, яка отримала дохід. Винятки можливі лише у випадках, передбачених розділом IV ПКУ.

Однак, якщо податковий агент самостійно виявить помилку при перерахунку ПДФО і виправить її протягом того ж податкового року, штрафи не застосовуються.

Окрім штрафів, ще може нараховуватися пеня – це додаткова плата за прострочення. Якщо податкова служба виявляє заниження податку або його несплату після перевірки, пеня нараховується за кожен день прострочення. Розмір – 120% річної облікової ставки Національного банку України, що діє в кожен конкретний день (стаття 129 ПКУ).

Окремо, згідно зі статтею 163⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення, за такі ж порушення (неутримання або неперерахування ПДФО, несвоєчасне подання звітності) передбачено адміністративну відповідальність. Це може бути попередження або штраф для посадових осіб або підприємців:

- від 2 до 3 неоподатковуваних мінімумів – за перше порушення;
- від 3 до 5 – якщо особу вже штрафували за таке порушення протягом року.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа: tr.ikc@tax.gov.ua